

A KÖZBIZTONSÁG ÉS A KÖZBIZTONSÁGHOZ VALÓ JOG

Napjainkban hangsúlyeltolódás érzékelhető a reaktív, kriminálpolitika-központú problémakezeléstől a büntetőjogon kívüli eszközök irányába: a büntetőpolitikai tendenciák középpontjába az elkövetett cselekményekre történő utólagos reakciók mellé, azonos hangszíval a megelőzés kerül.

Míndez nem csupán bűnmegelőzés eszközeiben hozott változást, hanem mindenekelőtt abban, hogy a különböző új típusú beavatkozásokat egyetlen közös cél, a megelőzés által megvalósítani kívánt jobb közbiztonság célja szervezi rendszerré. Ebben a helyzetben különös élel merül fel a kérdés, hogy az európai gondolkodást alapvetően meghatározó emberi jogok doktrínája megmarad-e olyan működési logikának, amely a bűnmegelőzési szempontoknak és módszereknek is alakító tényezőjévé válik.¹

A probléma lényege a cselekvés megengedett mértékében ragadható meg, ezen belül abban, hogy beleférhet-e a bűnözés elleni fokozott küzdelemben az emberi jogok korlátozása. Az egyik álláspont képviselői szerint az emberi jogok túlhangsúlyozása a hatékonyság romlását eredményezheti. Más vélemények szerint a jogállamiságnak minden esetben integráns részét képezi az emberi jogok doktrínája, és a bűnüldözési hatékonyság növelése csak e jogok maradéktalan tiszteletben tartásával fogadatható el.

Amikor a bűnözés elleni küzdelem kilépett a büntetőjogi felelősségre vonás keretei közül, egyre jelentősebb kérdéssé vált a közbiztonság növelése iránti fokozott igény és az emberi jogok közötti feszültség. Előtérbe kerülnek a bűnözés elleni fellépés olyan formái is, amelyek a közbiztonsági célnak primátust biztosítva háttérbe szorítanak minden egyéb megfontolást és értéket. A bűnmegelőzés természeténél fogva beavatkozást jelent, nem csak a társadalmi folyamatokba, hanem az egyén életébe is. Ez a beavatkozás eszköze lehet egy hatékonyabb, humánusabb és okosabb büntetőpolitikának, de ugyanilyen eséllyel eredményezheti az állam közbiztonsági igényének parttalan érvényesítését is. Egyre szélesedik az kör, ahol az egyén jogai a társadalom és az állam közbiztonsági szempontjaival szemben sérülhetnek.

Egyre inkább előtérbe kerül az állam felelőssége a közbiztonság javításában és a bűnözés csökkentésében. Az Alkotmány 2002-es módosítása² a kormány alkotmányos kötelességévé tette, hogy a közrend és közbiztonság védelme érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket.³ Az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdése szerint pedig a rendőrség alapvető feladata a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme. A közbiztonság, és ezzel összefüggésben a bűnmegelőzési érdek tehát olyan alkotmányos értékévé vált, amelynek megvalósítása és biztosítása az állam mindenkori feladata, és amely az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint⁴ az alapvető jogok korlátozását is eredményezheti. Kérdés azonban, hogy meddig szentesítheti az állami beavatkozást és kontrollt a közbiztonsági cél. Mindent alá lehet rendelni e célnak?

Az állam alapjogvédelmi kötelezettsége és a közbiztonság megteremtése és fenntartása iránti kötelezettsége könnyen szembekerül egymással. Gondos mérlegelésre van szükség annak érdekében, hogy a közbiztonság iránti igény a lehető legkisebb mértékben járjon az Alkotmányban biztosított jogok sérelmével.

¹ Borbíró Andrea: *Társadalmi bűnmegelőzés és emberi jogi követelmények nyomán*. In: Acta Humana, 2004. 4. sz. 49-77. o.

² Módosította a 2002. évi LXI. törvény.

³ A Magyar Köztársaság Alkotmánya 35.§ (1) bekezdés i.) pontja

⁴ 24/1998. AB határozat, 47/2003. (X. 27.) AB határozat. Ismert az Alkotmánybíróságnak ezzel ellentétes álláspontja is. A fogva tartottak szólásszabadságának korlátozása kapcsán az AB kifejtette, hogy nem felel meg az alkotmányos követelményeknek a közlés megakadályozásának lehetősége a közbiztonság védelme és a bűnözés megelőzése érdekében. Ld. 13/2001. (V. 14.) AB határozat.

Mіндеzen gondolatok mentén haladva adódik a kérdés: mit jelent a közbiztonság, illetve a közbiztonsághoz való jog? Mit takar ez a fogalom, amire ’oly sok nemzetközi és hazai jogforrás hivatkozik valamely alapjog korlátozása szükségességének, de legalábbis megengedhetőségének alátámasztása érdekében? Beszélhetünk –e egyáltalán közbiztonsághoz való jogról?

A továbbiakban ezekre a kérdésekre keresem a választ a hazai szakirodalomban. Ennek keretében áttekintem a közbiztonság fogalmának meghatározására tett gondolat kísérleteket, röviden kitérek a közbiztonság megteremtésére és fenntartására hivatott intézményrendszerre. Végezetül arra keresem a választ, hogy a közbiztonsági érdek lehet-e alkotmányosan jogkorlátozási-, adott esetben alapjogkorlátozási hivatkozás, s vajon miként vélekedik a közbiztonsági érdekről az Alkotmánybíróság.

I. A közbiztonság fogalmának meghatározására tett kísérletek

Az emberi szükségletek világában a közbiztonság iránti igény a legfontosabb értékek közé tartozik. Adódik a kérdés: mit is értünk közbiztonság alatt? A közbiztonság fogalmának nincs a hatályos hazai jogban normatív meghatározása. Ebben a kérdésben a már teljes egészében hatályon kívül helyezett állam- és közbiztonságról szóló 1974. évi XVII. törvényerejű rendelet adhat némi kapaszkodót. A rendelet célja az állam- és közbiztonság védelmével, fenntartásával kapcsolatos alapvető feladatok meghatározása.⁵ A rendelet szerint ezek a következők: az állam belső rendjének védelme, a bűnözés elleni harc, a közrend védelme, a közlekedés rendjének biztosítása, az igazgatásrendszer ellátása, az államhatár őrzése, az országos tűzvédelem.⁶ A felsorolás még mindig nem túl egzakt, mégis iránymutatásul szolgálhat.

Lássuk milyen fogalom-meghatározások születtek a szakirodalomban.

Finszter Géza a közbiztonság kétféle fogalmát különbözteti meg, amelyeket normatív, illetve materiális közbiztonságként határoz meg.⁷ *Normatív értelemben* a közbiztonság egyfelől az alkotmányjog szabályozási tárgyaként államcél, másfelől a jog által elismert társadalmi érték, amely lényegét tekintve és leegyszerűsítve a jogsértő emberi magatartások által fenyegetett és a mindenkit megillető élet- és vagyonbiztonsággal azonosítható. Finszter kifejti, hogy a köz biztonságának azért nevezhető, mert mindenkit egy időben illet meg; államcélként pedig azért deklarálható, mert az államnak nem állnak rendelkezésre a bűnözés leküzdésére abszolút eredményt garantáló eszközök. *Materiális értelemben* a közbiztonság a hétköznapokban ténylegesen létezik, élményszerűen átélhető vagy hiánya megszenvedhető. E biztonság megteremtéséhez és fenntartásához kollektív munkára van szükség. A materiális értelemben vett közbiztonság tehát olyan kollektív társadalmi termék, amely az egyének és a közösségek tevékenységéből, az állami szervek hatósági intézkedéseiből, a polgárok önvédelmi képességeinek és a vállalkozói piac nyújtotta szolgáltatások együtteséből alakul ki.⁸

Egy másik meghatározás szerint a közbiztonság egy állapot, melyben a társadalom tagjai – a polgárok, a jogi személyek, a jogi személyiséggel nem rendelkező személyegyesülések – ismerik, tudják jogukat, kötelezettségeiket, azokat követik, betartják, és bízhatnak abban, hogy az állam a jogok gyakorlását, érvényesülését akadályozó, gátló tevékenységgel szemben közvetlenül állami kényszerrel is fellép. Bízhatnak abban is, hogy mások velük szemben jogilag előírt kötelezettségei teljesítését az állam jogilag szabályozott eljárásban, törvényesen ellenőrzi és kikényszeríti.⁹ Nyíri Sándor szerint megkülönböztethetjük a közbiztonság objektív és szubjektív oldalát. A közbiztonság *objektív oldalról* veszélyektől, bántódásoktól mentes zavartalan állapotot is jelent. Salgó László szerint a biztonság olyan produktum, amelyet az állami szervek, intézmények esetenként magánszemélyek és szervezetek termelnek, amelynek végső állapota a

⁵ 1974. évi XVII. törvényerejű rendelet az állam- és közbiztonságról 1. §

⁶ Uo. 2. §

⁷ Finszter Géza: *A rendészet elmélete*. Kézirat, 2004. Idézi: Dunavölgyi Szilveszter: *A közbiztonságról és a rendőrségről alkotott vélemények területi jellemzői*. In: Kriminológiai Tanulmányok, 2005. 42. sz. 92-95. o.

⁸ Finszter Géza: *A Magyar Köztársaság közbiztonsági rendszere*. Kézirat, 2000. Idézi: Irk Ferenc: *Közbiztonság és bűnmegelőzés*. In: Beltügyi Szemle, 2001. 9. sz. 18. o. A fogalmat – Finszter nyomán – szó szerint ebben a formában használja a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003. (X. 28.) országgyűlési határozat is.

⁹ Nyíri Sándor: *A közrend és a közbiztonság*. In: Rendészeti Szemle, 1994. 10. sz. 8-9. o.

háborításmentes lét, a fogyasztók pedig az állampolgárok. A közbiztonság *szubjektív oldalról* annak tudati érzése, hogy biológiai létünk, testi épségünk, vagyonunk, szabadságunk mások – mindenki – által tiszteletben van tartva, azt nem bántják, nem sértik, nem veszélyeztetik.¹⁰

Az objektív és szubjektív biztonság megkülönböztetésének indokoltsága tekintetében a szakirodalom egységesnek mutatkozik. Érdekes megjegyezni, hogy egyes szerzők fontosnak tartják kihangsúlyozni azt is, hogy a biztonsági szint két oldala közül a szubjektív biztonság, úgyis mondhatnánk biztonságérzet a fontosabb tényező.¹¹ Fenyvesi Csaba ugyanakkor leszögezi, hogy a közvélemény-kutatás eredményét és módszerét, mint a szubjektív biztonságérzet mérésére leginkább alkalmas módszert – csakúgy mint a bűntüldözési, felderítési mutatókat – nem szabad abszolutizálni, ugyanis az nem a rendőrségi teljesítmény egyedüli mutatója, bár fontossága kétségtelen. Fenyvesi a szubjektív biztonságérzet mérésénél kiemelkedő jelentőségűnek tartja a polgárok bejelentéseit, panaszait és az azokra adott reagálást is.¹²

Anélkül, hogy a közbiztonság fogalmának leírására adott további szakirodalmi álláspontokat ismertetnék, leszögezhetőnek tartom, hogy a közbiztonság fogalmának kereteit illetően a hazai irodalomban hozzávetőlegesen egységes álláspont alakult ki.

II. A közbiztonság intézményrendszere

A közbiztonság megteremtése és fenntartása a társadalom alapvető érdeke. Kérdés, kinek a feladata a közbiztonság biztosítása? Finszter Géza szerint a közbiztonság „kollektív társadalmi termék, amely az egyének és a közösségek tevékenységéből, az állami szervek hatósági intézkedéseiből, a polgárok önvédelmi képességeinek és a vállalkozói piac nyújtotta szolgáltatások együtteséből alakul ki.”¹³ Finszter szerint „a modern polgári jogállamban közbiztonsági rendszer alatt mindazoknak a jogszabályoknak, állami szervezeteknek, társadalmi szervezeteknek és vállalkozásoknak, továbbá feladatoknak és funkcióknak az összességét értjük, amelynek a rendeltetése a társadalom egészének, a közösségeknek és az egyeseknek a védelme a jogellenes emberi magatartásokkal szemben.”¹⁴

Az eddigiekben már utaltam az Alkotmány 35. § (1) bekezdés i.) pontjára és a 40/A. § (2) bekezdésére. Előbbi a kormányt nevezi meg a közbiztonság megteremtéséért felelős szervként, utóbbi szakasz pedig a rendőrség alapvető feladatai között nevesíti a közbiztonság védelmét.¹⁵ Ugyanakkor egységesnek mutatkozik a szakirodalom a tekintetben, hogy a közbiztonság és a közrend megteremtése nem korlátozódhat a rendőrség, a rendészeti szervek munkájára, hanem feltételezi a teljes közigazgatási, ellenőrzési, felügyeleti, és igazságszolgáltatási tevékenység tudatos, célirányos fejlesztését. A közrend, közbiztonság fenntartására nagyszámú szervezetet ruháznak fel a hazai jogszabályok olyan feladattal, amelynek gyakorlása során ellenőrizni kell a közrend, a közbiztonság megóvása érdekében hozott igazgatási, szervezési, közigazgatási, pénzügyi, műszaki, technikai, biztonsági és más előírásokat tartalmazó normák megtartását.¹⁶

¹⁰ Salgó László: *A biztonság új típusú megközelítése*. Kandidátusi értekezés, 1993. 28. o. Idézi: Nyíri Sándor: i.m. 9. o.

¹¹ Fenyvesi Csaba: *A közbiztonság mérése*. In: *Beltügyi Szemle*, 1995. 7-8. sz. 63. o.

¹² Fenyvesi rámutat, hogy hazánkban a szubjektív biztonságérzet alacsonyabb, mint az objektív biztonsági szint. Hasonló képet mutatnak az Országos Kriminológiai Intézet felmérései is, amelyeket Dunavölgyi közöl. ld. Dunavölgyi Szilveszter: i.m. 92-111. o. Hogy ez így van, abban Fenyvesi szerint jelentős szerepe van az írott és elektronikus sajtónak. A médiának szubjektív biztonságérzet alakításában betöltött meghatározó szerepére világít rá Terestyéni Tamás, amikor rámutat arra, hogy az egyes hírműsorok milyen arányban foglalkoztak a közbiztonság, bűnözés témakörével. Kiemelendő, hogy az országos kereskedelmi televíziók híreinek több mint 20 -a e kérdéskörrel foglalkozott. ld. Terestyéni Tamás: *Közbiztonság és bűnözés a médiában*. In: *Beltügyi Szemle*, 1998. 6. sz. 5-12. o.

¹³ Finszter Géza: *A Magyar Köztársaság közbiztonsági rendszere*. Kézirat, 2000. Idézi: Irk Ferenc: *Közbiztonság és bűnmegelőzés*. In: *Beltügyi Szemle*, 2001. 9. sz. 18. o.

¹⁴ Uo.

¹⁵ A rendelkezést megismétli a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. §-a.

¹⁶ Nyíri Sándor: i.m. 10. o. Ilyen feladatot látnak el például a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség, Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat stb., de a teljesség igénye nélkül említhetők a halászati őrk, természetvédelmi őrk, vadászati őrk is.

A Helyi önkormányzatokról szóló törvény a helyi önkormányzatok feladatává teszi, hogy a helyi közszolgáltatások körében gondoskodjanak a közbiztonság helyi feladatairól.¹⁷

A közbiztonság és a közrend megteremtésében, fenntartásában további törvények számos olyan szervezetnek adnak feladatokat, amelyeket az Alkotmány még áttételesen sem említ. A tényleges állapotokat azonban ezek a jogszabályok még együttesen sem képezik le.¹⁸ Komáromi István a közbiztonsági helyzetének összetevői körében közigazgatási, földrajzi, gazdasági, büntügyi (szabálysértési) és rezsimelemeket különböztet meg.¹⁹ Ez utóbbi körében pedig a rendőri és más ellenőrző szervek mellett kiemeli a vagyonvédelmi vállalkozások, a polgárőrség helyzetét és tevékenységét.²⁰

Összességében tehát véleményem szerint is igaz az a megállapítás, miszerint a közbiztonság megteremtése és fenntartása körében korántsem kizárólagos a rendőrség vagy a rendvédelmi szervek feladata, de még csak nem is pusztán állami feladatról van szó. Ellenkezőleg; mindenkinek, így az egyes embereknek is megvan a maga felelőssége és feladata közbiztonsági helyzet alakulásában.

III. A közbiztonsági érdek, mint alapjog-korlátozási hivatkozás

A közbiztonság fogalmának és a közbiztonsági intézményrendszernek a meghatározása körében sokkal inkább szakirodalmi, mint jogszabályi alapokra tudunk támaszkodni. A közbiztonsági cél mégis számos esetben, mint jogkorlátozási-, alapjog-korlátozási hivatkozás jelenik meg.

A közbiztonság valóban fontos érték, ennek megfelelően elismerik a biztonsághoz való jog, mint védendő érték fontosságát a nemzetközi emberi jogi dokumentumok is.²¹ Az Alkotmány 55. § (1) bekezdés első fordulata deklarálja a szabadsághoz és a személyes biztonsághoz való jogot, amely – a békéhez való joggal párban – a harmadik generációs jogok közé tartozik.²² Kérdés, hogy létezik-e a címben szereplő közbiztonsághoz való jog.

A biztonsághoz és békéhez való jog elsősorban a nemzetközi jog területére, míg a közbiztonság az ország belső rendje és ezáltal az egyes nemzeti jogrendszerek körébe tartozik. A két fogalom között tehát nem helyes egyenlőségelet tenni. Véleményem szerint közbiztonsághoz való jogról, mint alapjogról nem beszélhetünk. A közbiztonság, mint összetársadalmi érdek csupán államcélnek nevezhető.

Az Alkotmánybíróság szerint egy alapjog korlátozásának szükségesnek kell lennie. A korlátozás szükségességét csak más vagy mások alapvető jogainak védelme vagy ilyen alkotmányos cél indokolhatja. A korlátozás mértékének továbbá arányban kell állnia az elérni kívánt céllal. Végezetül pedig szükséges annak igazolása is, hogy az adott alkotmányos cél más módon nem érhető el. Mindezen tesztet az Alkotmánybíróság az Alkotmány ma is hatályos szövege alapján állította fel.

A jogállamiság alapjait megteremtő 1989. október 23-i Alkotmány 8. §-a értelmében azonban alapvető jog gyakorlása csak alkotmányerejű törvényben megállapított olyan korlátozásnak volt alávetendő, amely az állam biztonsága, a belső rend, a közbiztonság, a közegészség, a közérkölc vagy mások alapvető

¹⁷ 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdés.

¹⁸ Kondorosi Ferenc: *A biztonsághoz való jog a jogbiztonság és a közbiztonság tükrében*. In: ACTA HUMANA, 2004. 2. sz. 27. o.

¹⁹ Komáromi István: *Az önkormányzatok közbiztonsági koncepciója*. In: Belügyi Szemle 1995. 9. sz. 24-25. o.

²⁰ A vagyonvédelmi vállalkozások, őrző-védő cégek megjelenése számos megoldatlan problémát vetett fel. Hazánkban az egyes őrző védő cégek biztonsági embereinek száma mára meghaladja a rendőrség teljes állományának létszámát. Többen már magánhadserégekről beszélnek. Ld. Szigeti Péter: *Vázlat a közbiztonság három dimenziójáról: világtrendszer – nemzetállami szint és lokalitás*. In: Jogtudományi Közlöny, 2001. 4. sz. 153-161. o. Kondorosi Ferenc pedig a rendszerváltást követően gomba módra szaporodó biztonsági cégek jelenségével kapcsolatban a biztonság (pseudo)privatizációjáról beszél, rámutatva arra, hogy a biztonsági emberek sok tekintetben a rendőrökkel azonos kényszerítő eszközöket alkalmazhatnak, ezzel pedig – mint fogalmaz – az új struktúrák és a rendőrség között egyfajta – egymást is átfedő – technikai munkamegosztás alakult ki. Ugyanakkor az ezen vállalkozásokat szabályozó törvények mögül hiányoznak azok a többletgaranciák, az a széles körű konszenzus, amit a kétharmados Rendőrségi Törvény elfogadása körében az Alkotmány előír.

²¹ Pl. az Emberi Jogok Európai Egyezménye 5. cikk első mondata.

²² Kondorosi Ferenc: i.m. 24-25. o.

jogainak és szabadságának a védelme érdekében szükséges. Az Alkotmány 1990. június 25-én hatályba lépett módosítása teremtette meg a jelenleg hatályos 8. §-t. Az Alkotmány egyrészről szakított a rövid életű alkotmányerejű törvény kategóriájával, másrészről lehetővé tette, hogy az alapjogokat egyszerű törvénnyel is korlátozni lehessen. Ugyanakkor mégsem mondhatjuk, hogy az alapjog-védelem szintje csökkent volna. Éppen ellenkezőleg: a különböző közérdekűségi okok helyébe az a kritérium lépett, miszerint alapvető jogok lényeges tartalmát törvény sem korlátozhatja. Ezzel az alkotmányozó egyértelművé tette, hogy alapjog elsősorban azért korlátozható, mert más alapjog korlátozása ezt megkívánja, és nem azért, mert valamiféle elvont állami vagy társadalmi érdek ezt szükségesség teszi. Ez utóbbi fogalmak feltétel nélküli elfogadásával a korlátozhatósági küszöböt az Alkotmánybíróság leszállítaná. E módszer tehát kiszűri azon közérdekűségi célokat az alapjog-korlátozás indokai közül, amelyeket alapjog-korlátozás nélkül is el lehet érni.²³ A fent említett közérdekűségi okok közül jelenleg egyedül a közérdek jelenik meg az Alkotmányban, mint az alapjog-korlátozás szükségességét alátámasztó indok, mégpedig a kisajátítás körében.

Ugyanakkor a közbiztonsági érdek, mint jogkorlátozási hivatkozás ma is számos helyen megtalálható mind a nemzetközi²⁴, mind a hazai jogban.²⁵ Egyre hangosabb azok hangja, akik a célszerűségi szempontokat az emberi jogok elé helyezik.²⁶

Alapjogoknak önmagában a közbiztonságra, a közegészségre vagy a közérkölcsekre hivatkozással történő korlátozása semmiképpen sem nevezhető alkotmányosnak. Ezen elvont, közelebből normatív módon meg nem határozott fogalmak nem elégségesek ahhoz, hogy az alapjogi teszt szükségességi oldalát önmagukban alátámasszák. Erre utal az Alkotmány hivatkozott 1990-es módosítása is.

Az alapjogvédelem szempontjából kifejezetten tévútra vinne, ha az állami kényszerítő eszközök, kényszerintézkedések alkalmazása mércéjéül önmagában a közbiztonság érdeke elégséges lenne.²⁷ Mindaddig ugyanis, amíg a közbiztonsági érdek pusztán absztrakt módon jelenik meg, önkényes korlátozásról beszélhetünk. Mások személyi-, vagyoni biztonságának közvetlen veszélye nélkül alkotmányosan nem elfogadható az alapjogok korlátozása. A közbiztonság megteremtésére hivatkozva egyre radikálisabb beavatkozás történik az emberek magánszférájába. Ez jogállami keretek között csak szigorú korlátok között lehetséges. A közbiztonság elvont fogalma azonban önmagában nem alkalmas és nem is elégséges ehhez.

Felhasznált irodalom

Balla Zoltán: *Rendészet, rendőrség, belső rend, közbiztonság*. In: Jogtudományi Közlöny, 2000. 10. sz.
Balogh Zsolt: *Alapjogi tesztek az Alkotmánybíróság gyakorlatában*. In: A megtalált Alkotmány? (szerk. Halmai Gábor). INDOK, Budapest, 2000.

²³ Balogh Zsolt: Alapjogi tesztek az Alkotmánybíróság gyakorlatában. In: A megtalált Alkotmány? (szerk. Halmai Gábor). INDOK, Budapest, 2000. 123-131. o.

²⁴ Például a már hivatkozott Emberi Jogok Európai Egyezménye I. fejezet 8-II. cikke a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jognak, a gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadságának, a véleménynyilvánítás szabadságának, valamint a gyülekezés és egyesülés szabadságának korlátozását is lehetővé teszi közbiztonsági érdekből.

²⁵ Az Alkotmánybíróság többször is vizsgálta az Áe. 63. § (2) bekezdés a) pontjának alkotmányosságát, miszerint a közigazgatási határozat fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítható, ha az a közbiztonság érdekében szükséges. Az AB mindannyiszor arra az álláspontra jutott, hogy a társadalom közbiztonsághoz fűződő érdeke fontos, méltányolandó érték. A taláros testület határozatában leszögezte, hogy ebben az esetben a jogalkotó az egyén jogorvoslathoz való joga és a közérdek körébe tartozó közbiztonság fenntartása iránti társadalmi érdek közötti ellentétet az azonnali végrehajthatóság kimondásának lehetőségével oldja fel, mert a hatóság azonnali cselekvését ilyenkor biztosítani kell. A kifejtett indokokra tekintettel az Alkotmánybíróság nem találta alkotmányellenesnek az Áe. hivatkozott rendelkezését. Id. 957/B/1994. AB határozat, 1133/B/1998. AB határozat. (A Ket. 101. § (3) bekezdés b) pontja az Áe. korábbi szabályát átvette, így a rendelkezés ma is hatályban van.)

²⁶ Például Irk Ferenc, azt a kérdést teszi fel egyik írásában, hogy a társadalom morális értékrendje által el nem fogadott eszközöket is be kell vetni a közbiztonság megteremtése érdekében, ha a célszerűség úgy kívánja. Ld. Irk Ferenc: Közbiztonság és bűnmegelőzés. In: Belügyi Szemle, 2001. 9. sz. 18-30. o. Ezzel kapcsolatban alapvető kérdésnek tartom annak megválaszolását, hogy vajon mi a cél? Egy jogállamban csak jogállami eszközök, alkotmányos bűnmegelőzés és büntildőzés fogadható el.

²⁷ Balogh Zsolt: i.m. 132. o.

- Borbíró Andrea: *Társadalmi bűnmegelőzés és emberi jogi követelmények nyomán*. In: Acta Humana, 2004/4. sz.
- Dunavölgyi Szilveszter: *A közbiztonságról és a rendőrségről alkotott vélemények területi jellemzői*. In: Kriminológiai Tanulmányok, 2005. 42. sz.
- Fenyvesi Csaba: *A közbiztonság mérése*. In: Belügyi Szemle, 1995. 7-8. sz.
- Finszter Géza: *Közbiztonsági stratégia, kriminálpolitika, rendőrség*. In: Belügyi Szemle, 1995. 6. sz.
- Irk Ferenc: *Közbiztonság és bűnmegelőzés*. In: Belügyi Szemle, 2001. 9. sz.
- Komáromi István: *Az önkormányzatok közbiztonsági koncepciója*. In: Belügyi Szemle 1995. 9. sz.
- Kondorosi Ferenc: *A biztonsághoz való jog a jogbiztonság és a közbiztonság tükrében*. In: ACTA HUMANA, 2004. 2. sz.
- Kondorosi Ferenc: *A rendészeti stratégia: Magyarország közbiztonsági programja*. In: Rendészeti Szemle, 2008. november.
- Nyíri Sándor: *A közrend és a közbiztonság*. In: Rendészeti Szemle, 1994. 10. sz.
- Szigeti Péter: *Vázlat a közbiztonság három dimenziójáról: világrendszer – nemzetállami szint és lokalitás*. In: Jogtudományi Közlöny, 2001. 4. sz.
- Terestyéni Tamás: *Közbiztonság és bűnözés a médiában*. In: Belügyi Szemle, 1998. 6. sz.